

Itä-Suomen aluehallintovirasto
PL 50, 50101 MIKKELI

VAPO Oy:n SAVISUON YMPÄRISTÖLUPA

Pro Puruvesi ry:n hallitus lausuu mielipiteenään Vapo Oy:n Savisuon turvetuotannon lupahakemuksesta perusteluineen seuraavaa:

1. Perusteita mielipiteelle

Puruvesi on ollut Suomen puhtas- ja kirkasvetisin iso järvi. Se ei ole pelkästään vähähumuksinen vaan on täyttänyt ja selkävesien osalta edelleen täyttää lähes ultraoligotrofisen vesistön tunnusmerkit. Tämä on ollut keskeinen peruste, että noin 3/4 Puruvedestä on otettu Natura 2000-alueeksi. Veden hidas vaihtuvuus korostuu monilla lahtialueilla ja mm. yhdessä veden kirkkaudesta johtuvan tuotantokerroksen paksuuden kanssa tekee Puruveden hyvin herkäksi ravinteille ja kiintoaineelle.

Viime vuosikymmenten aikana erityisesti lahtialueet ovat merkittävästi rehevöityneet. Myös selkävesien reuna-alueilla, jopa selkävesilläkin, on nähtävissä rehevöitymisen merkkejä mm. kivien, karikkojen ja verkkojen limoittumisena. Negatiivinen kehitys näyttää jatkuvan. Eri lahtialueilla syyt rehevöitymiseen vaihtelevat.

Hautalahti on yksi Puruveden rehevöityneistä lahtialueista. Vesikasvillisuus on lisääntynyt, vesi tummentunut ja pohjaliete paksuuntunut. Tämän ovat todenneet lukuisat Hautalahden rantojen pitkäaikaiset vapaa-ajan ja vakituiset asukkaat ja lahtialueella liikkuneet. Myös sinilevähavainnot ovat lisääntyneet. Kesällä 2013 kesäkuun lopulla oli koko Hautalahden kattanut esiintymä. Myös lokakuussa 2013 oli Hautalahdessa huomattavasti sinilevää. Pro Puruveden näkösyvyysmittauksissa Hautalahdessa näkösyvyys on ollut 5,5 metrin suuruusluokkaa kun selkävesien reuna-alueilla näkösyvyys on ollut 7-10 m ja selkävesillä hieman suurempikin.

Hautalahden tilan huononeminen on tapahtunut viime vuosikymmenten aikana. Heponotkonjoesta ja sen suualueelta tehtyjen havaintojen perusteella yhtenä merkittävänä syynä näyttää kiistatta olevan Vapo Oy:n Savisuon turvetuotanto, jonka valmistelut alkoivat vuonna 1983 ja tuotanto 1987. Ravinteet ja kiintoaine purkautuvat Savisuolta Puruveteen Heponotkonjokea pitkin. Ympäristölupa Savisuon turvetuotannolle myönnettiin 2005. Toiminnalle ei ole ollut alkuvaiheessa lupia. Mm. tästä johtuen on vaikea arvioida miten paljon jo tähän mennessä 30-vuoden aikana turvetuotannosta valmisteluineen on valunut Puruveteen ravinteita ja kiintoaineita.

Vuoden 2005 ympäristöluvassa vesiensuojeluratkaisujen riittävyttä on perusteltu mm. nopeasti pienenevällä tuotantoalalla ja lyhyellä jäljellä olevalla tuotantoajalla. Vapo Oy arvioi 2005 hakemuksessaan tuotannon päättyvän vuoteen 2018 mennessä. Nyt lupaa haetaan kuitenkin vuoteen 2027 asti.

Puruvedellä on käynnistynyt laaja vesistön kunnostustoimien suunnittelu. Siinä on mukana Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan ELY-keskukset, Suomen metsäkeskuksen Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan alueyksiköitä, Savonlinnan ja Kiteen kaupungit sekä Pro Puruvesi. Yksi monista suunnittelun kohdealueista on Hepojoen-Rauvanjärven valuma-alue. Yleissuunnitelmatasoinen luonnos em. valuma-alueella tarvittavista rakenteista on jo valmis. Savisuon turvetuotantoalue ja

turvetuotanto on koko valuma-alueen tulevissa ratkaisuisa hyvin keskeinen.

Heponotkonjoen suusta on Natura 2000-alueelle muutamia kilometrejä. Silti on hyvinkin mahdollista, että Heponotkonjoesta purkautuvilla ravinteilla ja kiintoaineilla on vaikutusta myös Natura 2000-alueelle.

Monet Hautalahden vapaa-ajan ja vakituiset asukkaat ovat olleet ja ovat tärkeitä paikallisia havainnoitsijoita ja heidän viihtyvyyteensä vaikuttaa oleellisesti Hautalahden tila.

Lupahakemuksessa esitetyt nykyistä tehokkaammin ravinteiden ja kiintoaineen pääsyä Puruveteen estävät ratkaisut kemiallisine saostusmenetelmineen ovat sinänsä myönteistä. Ne eivät kuitenkaan poista ravinteiden eivätkä etenkin kiintoaineen lisätuloa Puruveteen, mikäli turvetuotanto jatkuu.

2. Mieli-pide

Turvetuotanto tulee Savisuolla lopettaa viimeistään vuoteen 2018 mennessä kuten Vapo Oy oli itsekin vuoden 2005 lupaa hakiessaan arvioinut.

Turvetuotannon päättämiseen liittyen tulee Vapo Oy:n laatia nopeasti jälkihoitosuunnitelma. Siinä tulee käyttää parhaita ratkaisuja, jotta vuosikymmenet jatkunut turvetuotannon rasite Puruveteen päättyy nopeasti. Ratkaisujen suunnittelu tulee tehdä yhteistoiminnassa koko valuma-alueen järjestelyjä suunnittelevien tahojen kanssa.

Jälkihoitotoimien tehokkuutta ja toimivuutta pitää seurata pitkäaikaisesti. Todetut epäkohdat tulee Vapo Oy:n nopeasti korjata.

Rantakiinteistöjen ja vesialueen omistajille turvetuotannon valmisteluista vuodesta 1983 alkaen aiheutuneet vahingot tulee perusteellisesti arvioida ja mahdolliset korvauskysymykset käsitellä.

Mikäli viranomaiset harkitsevat turvetuotantoluvan jatkamista turvetuotannon kielteisistä vaikutuksista huolimatta jopa vuoteen 2027 asti, tulee

- tehdä perusteellinen arvio jo nyt turvetuotannon aiheuttamista vahingoista Puruvedelle ja miten jo huonontuneeseen tilaan vaikuttaa Vapo Oy:n esittämin ratkaisuin turvetuotannon jatkuminen
- tehdä Natura-selvitys
- edellyttää tehokasta lupaehtojen toteutumisen seurantaa eri vuodenaikoina ja poikkeuksellisissa tilanteissa
- velvoittaa yhteistoimintaan koko valuma-alueen ratkaisuja suunniteltaessa ja toteutettaessa
- edellyttää Vapo Oy korvaamaan turvetuotannosta aiheutuvat vahingot rantakiinteistöille ja vesialueen omistajille

Pro Puruvesi ry on merkittävä toimija Puruveden puhtauteen liittyvissä asioissa. Jäseniä on yli 850. Näinkin tärkeissä Puruveden tilaan vaikuttavissa asioissa toivoisimme, että yhdistys nähtäisiin virallisena osapuolena kuten esim. vaikutusalueen kiinteistöjen omistajat.

Pro Puruvesi ry
Reijo Jantunen, puheenjohtaja
reijo.jantunen@gmail.com, 050-5937787
Laulajanraitti 74, 58200 KERIMÄKI
www.propuruvesi.fi